

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000813

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-02-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романова Катерина Василівна

2. Katerina Romanova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: філологія

Дата захисту: 10-11-2023

Спеціальність за освітою: філологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 16.035.2023 / ID 2302

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.01.27, 17.07.31, 17.07.41, 17.07.41.03

Тема дисертації:

1. Художньо-естетичні властивості казок у творчості М. Жука.
2. Artistic and aesthetic properties of fairy tales in the works of M. Zhuk.

Реферат:

1. У дисертації проаналізовано казки Михайла Жука в аспекті художньоестетичної своєрідності. Предметом безпосереднього аналізу постали казки М. Жука, що оприлюднені чи зберігаються у фондах Одеського літературного музею, з огляду на сюжетно-мотивну структуру, характер художньої події, міжвидові (міжмистецькі) та родо-жанрові трансформації. Актуальність цього дослідження зумовлена потребою системного аналізу казок як знакового синкретичного жанру прози письменника. Дослідження про його творчість, що з'явилися останнім часом (Ю. Михайлів, Я. Поліщук, В. Квіцинська, С. Лущик, О. Яворська), є вагомими, однак не становлять цілісного наукового осмислення казкової спадщини М. Жука в контексті панорамного огляду його малярської творчості та біографії. Важливо також осмислити казки М. Жука в

контексті модернізму, враховуючи дидактичність його художнього слова, орієнтовану не лише на читачів молодшого віку, а й на дорослих реципієнтів. Посутнім є й вивчення просвітницько-романтичних тенденцій творів цього письменника. Матеріалом дослідження постали понад 30 казок митця, надрукованих окремим виданням або виданих у збірниках у 20-х рр. ХХ ст. чи оприлюднених у наш час, а також рукописні тексти казок (у завершеному чи незавершеному стані), що зберігаються у фондах Одеського літературного музею. Предметом дослідження постала художня своєрідність поетики казок М. Жука; особливості нарративних стратегій у малій прозі автора; динаміка текстотвірних чинників, зумовлена комунікативними стратегіями автора та інтенціями текстів. З огляду на мету і завдання у дослідженні використано низку методів: структурно-семіотичний під час дослідження родо-жанрової природи синкретичних творів як чинник утворення картини світу; міжмистецьких та міжвидових зрощень; особливостей театралізації і драматургізації художнього висловлювання. У роботі застосовано принципи наратологічного аналізу, що дозволило виявити авторські інтенції та комунікативні стратегії, які набули образного втілення завдяки візуалізації представлених подій. Дослідження авторських рукописів дало змогу простежити динаміку задуму та появи творів у порівнянні з надрукованими текстами. Вдалося представити, як текст рукопису відобразив різні етапи творення тексту: від первинного задуму до остаточного втілення ідеї казки. Порівняльний метод також використовувався при зіставленні рукописів та друкованих творів, а також при порівнянні елементів, засобів, прийомів образотворчої та літературної творчості М. Жука. Крім цього, застосовано герменевтичний метод та метод міфопоетичного аналізу образів казок. Частково використані біографічний та культурно-історичний методи, оскільки в деяких творах простежуються автобіографічні елементи, а також алюзії до соціально-культурних реалій доби. Теоретико-методологічну основу дисертації склали праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених. Методологічним підґрунтям для аналізу нарративних стратегій у поетиці казок М. Жука стали праці Р. Барта, К. Бремона, Ц. Тодорова, В. Тюпи, В. Шміда; теорії мотиву – А. Бема, О. Бойченка, О. Веселовського, В. Гете, Є. Мелетинського, В. Проппа, Б. Путілова, Н. Тамарченка, Б. Томашевського, О. Чудакова. Для дослідження в галузі генетичної критики та текстології залучені праці П. –М. де Біазі, Б. Бойе, А. Грезійон, М. Гнатюк, Р. Дебре-Женетт, Д. Феррер. Аналіз характеру родожанрової динаміки здійснил на методологічному підґрунті праць М. Бахтіна, Т. Гундорової, Н. Копистянської, Н. Лейдермана, Н. Малютіної, В. Халізева.

2. The dissertation analyzes Mykhailo Zhuk's fairy tales in terms of artistic and aesthetic originality. The subject of the direct analysis is M. Zhuk's fairy tales published or stored in the collections of the Odesa Literary Museum, taking into account the plot and motive structure, the nature of artistic eventfulness, interspecies (inter-artistic) and genre-type transformations. The relevance of this study is due to the need for a systematic analysis of fairy tales as a significant syncretic genre of the writer's prose. The studies of his work that have appeared recently (Y. Mykhailiv, Y. Polishchuk, V. Kvitsynska, S. Lushchyk, O. Yavorska) are significant, but they do not constitute a holistic scientific understanding of M. Zhuk's fairy tale heritage in the context of a panoramic overview of his paintings and biography. It is also important to comprehend M. Zhuk's fairy tales in the context of modernism, given the didactic nature of his artistic word, aimed not only at younger readers but also at adult recipients. There is also a study of the educational and romantic tendencies of this writer's works. The research was based on more than 30 fairy tales by the artist, published in separate editions or in collections in the 1920s or published in modern days, as well as handwritten texts of fairy tales (in completed or unfinished form), which are stored in the funds of the Odesa Literary Museum. The subject of the study is the artistic originality of M. Zhuk's poetics of fairy tales; peculiarities of narrative strategies in the author's short fiction; dynamics of textforming factors determined by the author's communication strategies and intentions of the texts. Given the aim and objectives of the study, a number of methods were used: structural and semiotic method in the study of the genre-type nature of syncretic works as a factor in the formation of a picture of the world; inter-artistic and interspecies fusions; features of theatricalization and dramatization of artistic expression. The principles of narratological analysis are applied in the work, which allowed us to identify the author's intentions and communication strategies, which were figuratively embodied through the visualization of the presented events. The study of the author's manuscripts made it possible to trace the dynamics of the conception and appearance of the works in comparison with the

published texts. It was possible to present how the text of the manuscript reflected the different stages of text creation: from the initial idea to the final realization of the fairy tale idea. The comparative method was also used in comparing manuscripts and printed works, as well as in comparing elements, means, and techniques of M. Zhuk's fine arts and literary creativity. In addition, the hermeneutic method and the method of mythopoetic analysis of fairy tale images were applied. The biographical and cultural-historical methods are partially used, since some of the works contain autobiographical elements, as well as allusions to the socio-cultural realities of the time. The theoretical and methodological basis of the dissertation is the works of leading domestic and foreign scholars. The methodological basis for the analysis of narrative strategies in the poetics of M. Zhuk's fairy tales were the works of R. Barth, C. Bremond, C. Todorov, V. Tiupa, V. Schmid; the motif theory by A. Bem, O. Boychenko, O. Veselovsky, W. Goethe, E. Meletynsky, W. Propp, B. Putilov, N. Tamarchenko, B. Tomashevsky, O. Chudakov. For research in the field of genetic criticism and textual criticism, the works of P. M. de Biasi, B. Boyer, A. Grezion, M. Hnatiuk, R. Debray-Genette, D. Ferrer were used. The analysis of the nature of genre dynamics was carried out on the methodological basis of the works of M. Bakhtin, T. Gundorova, N. Kopystianska, N. Leiderman, N. Malyutina, and V. Khaliziev.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Романова К. Нарративные стратегии в сказках Михаила Жука. *Naukowcy w poszukiwaniu magicznego pierwiastka*. Olsztyn, 2016. С. 175–180.
- Романова К. Жанровий синкретизм казок М. Жука. *Вісник Запорізького національного університету*. Запоріжжя : Гельветика, 2020. № 2. С. 195–201
- Романова К. Прояви креолізованого тексту в казці М. Жука «Дрімайлики». *Проблеми сучасного літературознавства*. Одеса : Астропринт, 2018. № 27. С. 142–150.
- Романова К. Мотив чарівного перевтілення (метаморфози) завдяки слову в казках М. Жука. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич : Гельветика, 2020. Вип. 33. Т. 2. С. 130–136
- Romanova K., Zarovna I., Korobkova N., Nechytaliuk I. Mykhailo Zhuk's Tales: Secession Style and Floristic Motifs across Art and Literature. *The International Journal of Literary Humanities*. 2023. Vol. 21. P. 99–112

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0119U103568

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малютіна Наталія Павлівна

2. Nataliia Malutina

Кваліфікація: д. філол. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кизилова Віталіна Володимирівна

2. Vitalina Kyzylova

Кваліфікація: д. філол. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, 2, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпенко Світлана Дмитрівна

2. Svitlana Karpenko

Кваліфікація: к. філол. н., доцент

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Казанова Ольга Валеріївна

2. Olga Kazanova

Кваліфікація: к. філол. н., доцент

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мусій Валентина Борисівна

2. Valentyna Musiy

Кваліфікація: д. філол. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шевченко Тетяна Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шевченко Тетяна Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна